

VFF Guide

Information om

Verksamhetsförlagda fältstudier (VFF)

Inom Specialpedagog- och
Speciallärarprogrammen HT 2021

**Stockholms
universitet**

Specialpedagogiska institutionen

Uppdaterad April 2021

Verksamhetsförlagda fältstudier – VFF för lärare under påbyggnadsutbildning	3
VFF och självständigt arbete/examensarbete	3
VFF är inte VFU.....	3
Uppdraget som VFF-kontaktperson	4
Ekonomisk ersättning till verksamheten	4
Förutsättningar för VFF-placeringar	4
1.Placering i Storstockholm i enlighet med överenskommelse.....	4
2.Placering i övriga kommuner i Storstockholm.....	5
3.Placering utanför Storstockholm	5
Aktuell kurslitteratur	7
Specialpedagogprogrammet.....	8
Verksamhetsförlagda fältstudier för studerande på specialpedagogprogrammet.....	8
Speciallärarprogrammen	10
Speciallärare med specialisering mot dövhet eller hörselskada	10
Speciallärare med specialisering mot matematik	12
Speciallärare med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling.....	14
Speciallärare med specialisering mot synnedläggelse.....	15
Speciallärare med specialisering mot utvecklingsstörning	16
Bilagor: programöversikter, kontakter VFF/VFU samordnare Stockholms län	

Verksamhetsförlagda fältstudier – VFF för lärare under påbyggnadsutbildning

Verksamhetsförlagda fältstudier genomförs inom specialpedagog- och speciallärarprogrammen som är påbyggnadsutbildningar, 90 högskolepoäng (hp), på avancerad nivå för redan examinerade lärare med minst tre års arbetslivserfarenhet (se vidare SFS 1993:100, bil. 2).

Studenten har sina fältstudier i kurs två (31 - 60 hp) i klasser eller grupper inom förskola, grundskola, grundsärskola, specialskola, gymnasiesärskola eller gymnasium, beroende på studentens specialisering.

VFF och självständigt arbete/examensarbete

En strävan är att VFF skall gagna både studenten och verksamheten på fältet genom ett ömsesidigt utbyte av kunskaper och erfarenheter. Under sin sista termin genomför studenten ett självständigt arbete/examensarbete som omfattar 15 högskolepoäng (hp).

Det självständiga arbetet/examensarbetet ska utveckla studentens vetenskapliga förhållningssätt samtidigt som det ska vara en resurs för skolutveckling i det kommande arbetslivet. Syftet med arbetet är att utveckla ett professionellt och vetenskapligt förhållningssätt inom det yrke som senare ska praktiseras.

Under VFF kan studenten och kontaktpersonen/verksamhetschefen med fördel diskutera de utvecklingsområden som är aktuella på respektive förskola/skola som inspiration för studentens val av frågeställning till det självständiga arbetet/examensarbetet.

VFF är inte VFU

VFF är fältstudier och för att tydliggöra, är det bra att tänka på följande:

- VFF är ingen egen kurs.
- VFF-uppgifterna handleds och bedöms av lärare på specialpedagogiska institutionen.
- Studenten kan inte bli underkänd när hen gör sina uppgifter.
- VFF görs under termin två, av tre.
- Kontaktpersonen behöver inte ha handledarutbildning.
- VFF motsvarar 2 hp (högskolepoäng).

Uppdraget som VFF-kontaktperson

Varje student ska ha en kontaktperson i samband med genomförandet av de verksamhetsförlagda fältstudierna. Kontaktpersonens roll är mestadels av praktisk karaktär. Att utifrån studentens fältstudieuppgifter hjälpa till att skapa förutsättningar och hitta nyckelpersoner som möjliggör och underlättar för studenten att genomföra sina fältstudieuppgifter. Under respektive delkurs finns uppgifternas innehåll och omfattning specificerat. Uppstår svåra situationer med studenter under VFF, där kontaktpersonen eller lärare behöver samtala med någon från Specialpedagogiska institutionen, är det viktigt att kontakta kursansvarig för respektive kurs.

Uppdraget uppskattas omfatta ca 3-4 timmar för kontaktpersonen och därutöver kommer lärarnas insatser som varierar beroende på kursernas innehåll (se respektive specialisering s. 8-17).

Ekonomisk ersättning till verksamheten

Medverkande skolor och förskolor har rätt till ersättning oavsett om studenten godkänns vid examinationen eller inte. I de fall en student gör om en VFF-period utgår ersättning på lika villkor som för tidigare genomgången VFF-period. Den ekonomiska ersättningen utgår med 610 kr per student och högskolepoäng vilket innebär 1220 kr per student under utbildningen.

Stockholms universitet/Specialpedagogiska institutionen, lämnar faktureringsunderlag till kommunerna senast 15 maj för vårterminen respektive 15 november för höstterminen. Fakturaunderlaget skickas till VFF-samordnaren i kommuner inom Storstockholm. Till övriga kommuner i landet skickas fakturan till respektive verksamhetschef.

Kommunerna fakturerar Stockholms universitet/Specialpedagogiska institutionen senast den 15 augusti för föregående vårtermin och senast den 15 februari för föregående hösttermin utifrån faktureringsunderlaget.

Om fakturan inte har inkommit till Stockholms universitet/Specialpedagogiska institutionen från kommuner eller verksamheter vid ovan nämnda respektive datum utgår ingen ersättning.

Förutsättningar för VFF-placeringar

Specialpedagogiska institutionen tillsammans med kommuner i Storstockholm har ett pågående samarbete när det gäller VFF-placeringar. Därför finns det tre vägar till VFF-placering för dig som student, med utgångspunkt där du är folkbokförd. *För information om särskilda krav inför placeringen inom olika specialiseringar, se sidorna 8-17.*

1. Placering i Storstockholm i enlighet med överenskommelse

Det finns en överenskommelse mellan Stockholms universitet, Specialpedagogiska institutionen, och Storstockholm dvs kommuner i samverkan inom Stockholms län. Överenskommelsen innebär att studenterna placeras per automatik i någon verksamhet (beroende av program/inriktning) av ansvarig VFF – samordnare i sin hemkommun.

I dagsläget har 12 av länets 26 kommuner skrivit under överenskommelsen för samverkan. Det är **Ekerö, Nynäshamn, Södertälje, Huddinge, Tyresö, Stockholm, Täby, Vallentuna, Järfälla, Sigtuna, Salem och Nykvarn**. Utgångspunkten för placering är studentens folkbokföringsadresser.

Så här går det till att få en placering:

- Varje kommun har en samordnare för VFF/VFU.
- **Specialpedagogiska institutionen** skickar listor med studenters folkbokföringsadress, utbildning och inriktning till samordnaren i respektive kommun.
- **Samordnaren i kommunen** kontaktar förskolor/ skolor som utser en kontaktperson och informerar studenten om sin placering.
- **Studenten** tar kontakt med **kontaktpersonen** på tilldelad förskola/skola.
- **Senast 31 maj ska placeringen vara klar.**

Om du som student har specifika önskemål ta då kontakt med VFF samordnaren i din kommun. Se bilaga med kontaktuppgifter till samordnare i kommunerna.

2. Placering i övriga kommuner i Storstockholm

Övriga kommuner inom Storstockholm är **Botkyrka, Danderyd, Haninge, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands Bro, Upplands Väsby, Vaxholm, Värmdö och Österåker.**

Är studenten folkbokförd i någon av dessa kommuner ska studenten kontakta kommunens samordnare för VFF/VFU. Studenten ska fylla i en blankett som kommer att finnas på Athena, i blanketten framgår det hur den ska hanteras/sparas.

Blanketten innehåller bl. a kontaktuppgifter till förskolans/skolans rektor/förskolechef samt den tilldelade kontaktpersonen på enheten.

Senast 31 maj ska placeringen vara klar.

Se bilaga med kontaktuppgifter till samordnare i kommunerna.

3. Placering utanför Storstockholm

Studenter som bor i en annan kommun än inom Storstockholm ordnar sin VFF-placering på egen hand och informerar sedan institutionen genom att fylla i blankett som kommer att finnas på Athena. I blanketten framgår det hur den ska hanteras/sparas.

Blanketten innehåller bl. a kontaktuppgifter till förskolans/skolans rektor/förskolechef samt den tilldelade kontaktpersonen på enheten.

Senast 31 maj ska placeringen vara klar.

Studentens ansvar

Kontakta en kontaktperson

När studenten har tilldelats en placering av hemkommunen, eller har hittat en placering på egen hand, ska studenten ta kontakt med verksamhetens kontaktperson för att introducera sig själv och tillsammans med hen gå igenom vad VFF-uppgifterna innebär.

Studenten förväntas driva och ta ansvar före och under VFF perioden.

Beställa ett registerutdrag

Studenten ansvarar för att ansöka om ett utdrag ur belastningsregistret som sedan överlämnas till verksamheten. Syftet är att både föräldrar och barn ska känna sig trygga med att alla som rör sig i verksamheten har kontrollerats av skolan. Beställningen görs via Polismyndighetens [hemsida](#) och behöver göras i god tid inför VFF.

VIKTIGT! Informera om byte av placering

Studenten ska stämma av eventuella byten på grund av särskilda omständigheter, med kommunens samordnare och verksamhetens kontaktperson. Om det gäller utanför Storstockholm ska informationen även gå till institutionens VFF-samordnare. Om studenten inte meddelar förändringar riskerar den ersättning som utgår till VFF-verksamheten att utebli eller hamna fel.

Meddela studieavbrott

Avbrott som görs under någon av delkurserna i termin två ska alltid meddelas till programmets utbildningsadministratör och VFF kontaktpersonen/samordnare i kommunen.

Frågor om VFF

Kontakta institutionens VFF-samordnare vid administrativa frågor och placeringar. Kontakta kursansvarig lärare vid frågor om fältstudiernas innehåll och arbetsuppgifter dvs studentens uppdrag samt frågor gällande tidpunkt/intervall för genomförandet. Namn och kontaktuppgifter till respektive kursansvarig anges vid respektive kurs/inriktning i denna guide. VFF- samordnare Liselotte "Lotta" Fries, epost: vff@specped.su.se

Aktuell kurslitteratur

Specialpedagogprogrammet

- Under fliken ” Kurslitteratur” hittar du kurslitteraturen för [specialpedagogprogrammet](#).

Speciallärarprogrammen

- Under fliken ” Kurslitteratur” hittar du kurslitteraturen för [speciallärares yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot dövhet eller hörselskada](#)
- Under fliken ” Kurslitteratur” hittar du [speciallärares yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot matematikutveckling](#)
- Under fliken ” Kurslitteratur” hittar du kurslitteraturen för [speciallärares yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot språk, läs- och skrivutveckling](#)
- Kurslitteratur för speciallärares yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot synnedbörning finns inte tillgängligt denna termin då kursen inte ges.
- Under fliken ” Kurslitteratur” hittar du [kurslitteraturen för speciallärare med specialisering mot utvecklingsstörning](#)

Specialpedagogprogrammet

Verksamhetsförlagda fältstudier för studerande på specialpedagogprogrammet¹

Under tiden för kursen *Specialpedagogens yrkesspecifika kompetenser* (UQ2SPP, 30 hp) kommer de studerande att genomföra olika fältarbeten i de fyra delkurser (7,5 hp) som ingår i kursen. Dessa fältarbeten har tydliga ramar som är utformade på Specialpedagogiska institutionen, men vi ser gärna att de förankras utifrån behoven i er verksamhet. Meningen är att både ni och studenten skall ha nytta av uppgifterna.

Delkurs 1: Kvalificerade samtal, 7,5 hp

I denna delkurs ska studenten genomföra fyra samtal i en ordinarie pedagogisk verksamhet. Fokus ligger på studentens genomförande av samtalen och samtalsprocessen. Två av samtalen sker med en pedagog och ytterligare två samtal genomförs med en grupp på 3–5 pedagoger. Studenten får grupphandledning på de genomförda samtalen vid den Specialpedagogiska institutionen med avsikt att reflektera över vilka kunskaper och färdigheter som behövs för att genomföra kvalificerade samtal.

Delkurs 2: Lärande, funktionshinder, genus och etnicitet. 7,5 hp

I den här delkursen ska studenten genomföra tre observationer av lärandemiljöer. Syftet med observationerna är att studera barns/ungdomars villkor för lärande. Särskild vikt läggs vid hur lärandemiljöer är anpassade till mångfald med avseende på funktionshinder, genus och etnicitet. Observationerna kan komma att fördjupas med informella samtal. Det är önskvärt att undersökningens fokus formuleras i samarbete med den deltagande pedagogen på VFF-platsen. Studenten får återkoppling på sitt arbete på Specialpedagogiska institutionen.

Delkurs 3: Bedömning och åtgärdsprogram, 7,5 hp

I denna delkurs ska studenten undersöka skolans/förskolans/fritidshemmets organisation kring förebyggande arbete och utredningar av extra anpassningar eller särskilt stöd. Studenterna genomför intervjuer med rektor, specialpedagog/speciallärare och/eller lärare/förskollärare/fritidspedagog. Studenten får återkoppling på sitt arbete på Specialpedagogiska institutionen.

Delkurs 4: Pedagogiskt utrednings-, utvecklings- och utvärderingsarbete, 7,5 hp

I den fjärde delkursen ska studenten genomföra ett utvecklingsarbete som avslutas med en utvärdering. Syftet med uppgiften är att studenten ska kunna planera, leda och dokumentera ett förändringsarbete. Exempel på sådana arbeten kan vara: implementering av hjälpmedel, skapande av goda lärandemiljöer, arbete med inkludering av enskilda elever, klassklimatet, skolk eller mobbning. Studenten får återkoppling på sitt arbete på Specialpedagogiska institutionen.

---

¹ med reservation för nödvändiga justeringar

Vi hoppas att dessa fältarbeten kommer att gagna er verksamhet och att ni kommer att ha ett givande samarbete med en av våra studerande.

Kursansvarig:

Bozena Hautaniemi, universitetslektor

E-post: bozena.hautaniemi@specped.su.se

Tfn: 08-1207 64 51

Speciallärarprogrammen

Speciallärare med specialisering mot dövhet eller hörselskada

De verksamhetsförlagda fältstudierna genomförs i första hand på den egna skolan (förutsatt att det finns elever med hörselnedsättning). Vissa VFF-uppgifter kan eventuellt genomföras i andra skolor/undervisningsgrupper. Fältstudier i andra skolor sker i första hand i samarbete med övriga i studentarbetslaget.

För specialiseringen dövhet och hörselnedsättning finns en stark önskan att kontaktpersonen/läraren som möter studenter har en särskild kompetens/behörighet i svenskt teckenspråk och undervisning i specialskolorna eller hörselklasser.

Delkurs 1: Medicinska, tekniska och psykosociala aspekter, 7,5 hp

Fältstudien innebär att studenten kartlägger lärandemiljön utifrån akustiska och visuella aspekter. Under vårterminen utför studenten två olika uppgifter parallellt. Uppgifternas syfte är att studenten ur ett specialpedagogiskt perspektiv utvecklar fördjupad didaktisk kompetens, att i olika lärmiljöer stödja lärande hos elever med hörselnedsättning. Professionsrelevanta frågor står i fokus.

Delkurs 2: Didaktiska villkor, 15 hp

Uppgiften i denna kurs går ut på att:

- utifrån styrdokumentet systematiskt välja ut och analysera ett angeläget kunskapsinnehåll
- utifrån detta formulera vad eleverna ska kunna (lärandeobjekt)
- pröva vägar för design av undervisning som utvecklar elevernas kunnande

Uppdraget bygger på principen att kunskap om undervisning och elevers lärande kan utvecklas genom *lärares systematiska praxisnära arbete*. Uppdraget är inspirerat av tillvägagångssätt och begrepp i Learning Study (LLS). (Se t ex Runesson, 2011).

Delkurs 3: Bedömning av och för kunskapsutveckling, 7,5 hp

Uppgiften innebär att studenten dels samlar in två avidentifierade individuella utvecklingsplaner, åtgärdsprogram eller andra handlingsplaner, dels för samtal med den/de ansvariga pedagogen/erna om innehållet. Samtalet ska fokusera på verktyg för pedagogisk utredning, anpassningar och metoder för att befrämja måluppnåendet, elevens och föräldrars delaktighet med mera.

Fältstudiernas tidsomfattning uppskattas till i snitt två dagar mellan varje kursträff. Därtill kommer eget arbete och arbete i studentarbetslag med analyser av insamlat material.

Kursansvarig:

Liz Adams Lyngbäck, universitetslektor

E-post: liz.adams.lyngback@specped.su.se

Tfn: 08-1207 64 53

Speciallärare med specialisering mot matematik

Studenten kommer att genomföra fyra olika VFF-uppgifter, två uppgifter i modul 1 och två uppgifter i modul 2. Dessa uppgifter har tydliga ramar och vi hoppas att frågeställningarna kan formuleras utifrån behoven i er verksamhet. Vår önskan är att kontaktpersonen/läraren som möter våra studenter i första hand har en speciallärarutbildning med inriktning matematik. Om inte det går att ordna så ser vi gärna att läraren de möter har en lärarutbildning inom matematik, t.ex förstelärare. Vi kalkylerar med att våra studenter behöver vara ute på sin VFF-skola ca 8 timmer per termin.

Ramarna för de olika uppgifterna är följande:

Delkurs 1: Möjligheter och hinder i lärprocesser inom matematikutveckling, 15hp

Under modulen ska studenterna genomföra två fältstudier. Nedan beskrivs uppgifterna mycket kortfattat samt tidsramen för uppgifterna. Uppgift 1 genomförs enskilt och uppgift 2 genomförs i grupp om 3–4 studenter. Uppgift 2 innefattar att studenterna ska genomföra en "Learning study"

I ämnet matematik för elever som befinner sig i matematiksvårigheter. Kan inte VFF- platsen erbjuda en legitimerad matematiklärare, är det bättre studentarbetslaget utför uppgiften på en arbetsplats där legitimerade matematiklärare finns.

Uppgift 1:

Intervjua/samtala med cirka fem elever om elevernas begreppsuppfattning kring ett matematiskt begrepp. Samtalen är enskilda.

Uppgift 2:

Genomför undervisning om minst två lektioner i matematik i en grupp (allt från 10–25 elever) i en verksamhet där elever som är i matematiksvårigheter finns. Uppgiften ska genomföras i grupp. Tillsammans planerar studenterna en lektion runt ett lärandeobjekt som de av erfarenhet vet ställer till problem för elevers matematiska begreppsutveckling. Utgå från de missuppfattningar och svårigheter som blir synliga i elevernas förkunskaper, där examinationsuppgift 1 kan bilda ett underlag. Planeringen är ett kollegialt samarbete, där hänsyn tas till elevers olika förutsättningar och behov. Utifrån den gemensamma planeringen genomför en av studenterna undervisningen med utgångspunkt i delaktighet i en klass och/eller grupp där minst en elev i matematiksvårigheter finns. De andra studenter finns med som observatörer (alt. filmare). Efter lektionen utvärderar studentgruppen tillsammans och förändrar planeringen inför nästa genomförande.

Delkurs 2: Bedömning och pedagogisk utredning, 15hp

Under kursen ska studenterna genomföra en pedagogisk utredning och kartläggning av matematikkunskaper. Den elev som studenten ska kartlägga ska vara utifrån VFF-skolans behov av kartläggning av matematikkunskaper. I uppgiften för studenterna ingår det fler kartläggningstillfällen och möjlighet att följa elevens hela skolsituation. Arbetet avslutas med förslag på åtgärder på individ, grupp och skolnivå. Vem eller på vilken skola uppgiften genomförs

kommer inte att framgå i studentens arbete med uppgiften. Tillstånd från elev och målsman krävs.

Från VFF-skolan behöver studenten dessutom få en kopia av minst två *avidentifierade* åtgärdsprogram.

Under kursen ingår också en bedömningsuppgift för en grupp elever. Omfattningen är att träffa tre elevgrupper (4 elever i varje grupp) á 25 minuter. Bedömningsituationen ska vara muntligt eller laborativ och bedömningsmetoden analytisk eller holistisk.

Kursansvariga:

Inger Ridderlind, universitetsadjunkt

Anna Ålund, universitetsadjunkt

E-post: inger.ridderlind@mnd.su.se

E-post: anna.alund@mnd.su.se

Tfn: 08-1207 66 15

Tfn: 08-1207 66 05

Speciallärare med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling

Under VFF är det önskvärt att studenten möter en speciallärare med specialisering inom språk-, läs- och skrivutveckling.

Delkurs 1: Möjligheter och hinder inom språk-, läs- och skrivutveckling, 15 hp

Under kursen kommer studenten att göra två-tre observationer av undervisningspraktik i språk på VFF-skolan. En kortare intervju behöver också göras med läraren om undervisningen efter lektionstillfället.

Studenten behöver tillgång till ett undervisningsmaterial som används VFF-skolan. Det kan t.ex. vara läroböcker, arbetsböcker eller arbetsmaterial som lärarna själv har utformat. Undervisningsmaterialet kan naturligtvis lånas och lämnas tillbaka till skolan.

Delkurs 2: Bedömning och pedagogisk utredning, 15 hp

Studenten förväntas genomföra en pedagogisk utredning av en elevs läs- och skrivutveckling. Vem eller på vilken skola uppgiften genomförs kommer inte att framgå i studentens arbete med uppgiften. Tillstånd från elev och målsman krävs.

På VFF-skolan behöver studenten även få tillgång till diagnos- och screeningmaterial, som används på skolan.

Kursansvarig:

Katrin Lilja Waltå

E-post katrin.lilja-walta@specped.su.se

Tfn: 08-1207 64 58

Speciallärare med specialisering mot synnedsättning

Uppgifterna som ingår i de verksamhetsförlagda fältstudierna är upplagda så att de går att genomföra även om ingen elev med synnedsättning går i skolan/undervisningsgruppen.

Det är önskvärt att det finns en speciallärare/specialpedagog/lärare med någon form av synutbildning på skolan fast det är inte ett krav.

Delkurs 1: Didaktiska villkor för elever med synnedsättning 15 hp

Uppgift 1:

Anpassning av lektion: Uppgiften genomförs på ett av nedanstående sätt, beroende på om det finns en elev med synnedsättning i skolan, eller ej.

Om det finns en elev med synnedsättning i skolan:

Uppgiften går ut på att genomföra en klassrumsobservation och reflektera över hur lektionen/aktiviteten har utformats för att eleven med synnedsättning skulle kunna vara fullt delaktig. Främjande faktorer respektive barriärer för delaktighet skall identifieras och beskrivas.

Om det EJ finns en elev med synnedsättning i skolan:

Uppgiften går ut på att genomföra en klassrumsobservation och reflektera över hur lektionen/aktiviteten skulle kunna anpassas för att en elev med synnedsättning skulle kunna vara fullt delaktig. Främjande faktorer respektive barriärer för delaktighet skall identifieras och beskrivas.

Uppgift 2:

Syntolkning: Uppgiften genomförs på ett av nedanstående sätt, beroende på om det finns en elev med synnedsättning i skolan, eller ej.

Om det finns en elev med synnedsättning i skolan:

Uppgiften går ut på att genomföra en observation av lektion/aktivitet, med fokus på hur syntolkning används för att tillgängliggöra aktiviteten för eleven.

Om det EJ finns en elev med synnedsättning i skolan:

Uppgiften går ut på att genomföra en observation av lektion/aktivitet och reflektera över hur syntolkning skulle kunna tillämpas för att tillgängliggöra aktiviteten för en elev med synnedsättning.

Tidsomfattningen för fältstudierna motsvarar 1 – 2 dagar, samt tid för sammanställning och analys.

Kursansvarig:

Kim de Verdier, universitetslektor

E-post: kim.deverdier@specped.su.se

Tfn: 0730-711 678

Speciallärare med specialisering mot utvecklingsstörning

De verksamhetsförlagda fältstudierna (VFF) genomförs under delkurs 2 och delkurs 3, ej under delkurs 1. Det fungerar bra att genomföra VFF på den egna skolan förutsatt att det är en grundsär- eller gymnasiesärskola eller att det är en grundskola där det går elev/er med en intellektuell funktionsnedsättning. VFF genomförs således på en skola med elever som läser enligt grundsärskolans eller gymnasiesärskolans kursplaner. VFF-uppgifter kan eventuellt genomföras på en annan skola/i en annan undervisningsgrupp än den egna, vilket då löses genom samarbete med kurskollega i studiegruppen. Om studenten är placerad i en kommun inom Storstockholm, vid en sådan lösning, behöver samordnaren i kommunen informeras. Vid placering utanför Storstockholm är det viktigt att VFF-samordnaren på specialpedagogiska institutionen informeras.

På VFF-skolan behöver inte kontaktpersonen/läraren som möter studenten ha särskild kompetens/behörighet. Det studenten behöver är access till klassrummet och undervisningen, få tillgång till bedömningsredskap/bedömningsstöd/kartläggningmaterial samt hjälp att planera in en gruppintervju med kollegiet.

Delkurs 1: Perspektiv på funktionsnedsättningen utvecklingsstörning, 7,5 hp

Verksamhetsförlagda fältstudier genomförs inte inom ramen för denna delkurs.

Delkurs 2: Didaktiska villkor för särskolan som meningsskapande praktik, 15 hp

De verksamhetsförlagda fältstudierna under delkurs 2 är en förutsättning för att studenten ska kunna genomföra flera av de *analyser* som behandlas i delkursen. Analyserna genomförs inom ramen för de uppdrag som presenteras i delkursens studiehandledning. VFF-uppgifterna syftar till att möjliggöra insamling av fältstudiedata för att analysera bland annat

- undervisningspraktiken som språklig miljö,
- en elevs språkförmåga,
- justeringar i design av undervisning – med grund i ett alltmer preciserat lärandeobjekt och justeringarnas betydelse för elevernas möjlighet att lära

Fältstudiernas tidsomfattning uppskattas till i snitt 2 dagar mellan varje kurstillfälle (1 kurstillfälle = 2 schemalagda dagar i följd). Därtill kommer eget arbete samt arbete i studiegruppen med vidare analyser av insamlat material.

Delkurs 3: Bedömning av och för kunskapsutveckling, 7,5 hp

De verksamhetsförlagda fältstudierna under delkurs 3 är kopplade till delkursens uppdrag som presenteras i delkursens studiehandledning. VFF-uppgifterna syftar till att möjliggöra insamling av fältstudiedata för att analysera bland annat

Pedagogernas (på VFF-skolan) samlade uppfattning om hur deras aktuella bedömningspraktik ser ut och hur bedömningspraktiken har förändrats över tid

- Vilka bedömningsmaterial som används på de olika VFF-skolorna
- Hur något specifikt bedömningsredskap fungerar
- På vilket sätt ÅP kan fungera som redskap i den fortsatta undervisningen

Fältstudiedata samlas genom en gruppintervju i form av en ”Collective remembering” med pedagoger på skolan. Kursläraren genomför först en ”Collective remembering” med studenterna med fokus på bedömningspraktiken. Den gruppintervju som studenten sedan genomför under VFF bidrar till att komplettera och nyansera bilden av bedömningspraktiken. Under VFF orienterar sig studenten också gällande olika bedömningsredskap som används på skolan, samt planerar och genomför en egen prövning av ett valt bedömningsredskap. Från VFF-skolan behöver studenten dessutom få en kopia av minst två aidentifierade åtgärdsprogram.

Fältstudiernas tidsomfattning uppskattas till i snitt två dagar mellan varje kursträff (1 kursträff = 2 schemalagda dagar i följd). Därtill kommer eget arbete och arbete i studiegruppen med analyser av insamlat material.

Kursansvarig:

Mimmi Waermö, universitetslektor

E-post: mimmi.waermo@specped.su.se

Tfn: 08-1207 64 84

**Specialpedagogprogrammet
90 hp, avancerad nivå**

Specialpedagogik som tvärvetenskap

15 hp dk 1: Specialpedagogik som tvärvetenskap, ideologi och praktik
7,5 hp dk 2: Vetenskapsteori & forskningsmetod specialped 1
7,5 hp dk 3: Specialpedagogiska perspektiv på lärmiljöer

Specialpedagogens yrkesspecifika kompetenser, VFF

7,5 hp dk 1: Kvalificerade samtal
7,5 hp dk 2: Lärande, funktionshinder, genus, etnicitet
7,5 hp dk 3: Bedömning och åtgärdsprogram
7,5 hp dk 4: Pedagogiskt utrednings-, utvärderings- och utvecklingsarbete

Att forska inom specialpedagogik

7,5 hp dk 1: Vetenskapsteori, metod 2
7,5 hp dk 2: Teori praktik i specialped
15 hp dk 3: Examensarbete

2021-03-08

**Speciallärarprogrammet
90 hp, avancerad nivå**

Specialpedagogik som tvärvetenskap

7,5 hp dk 1: Det specialpedagogiska samhällsuppdraget
7,5 hp dk 2: Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer
7,5 hp dk 3: Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang
7,5 hp dk 4: Vetenskap & forskningsmetod inom specialpedagogik 1

Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, VFF

Specialiseringar mot syn, hörsel, läs- och skriv, matematik samt utv. störning

15 hp dk 1 Möjligheter	15 hp dk 1 Möjligheter ...	7,5 hp dk 1 Perspektiv på ...	7,5 hp dk 1 Aspekter ...	7,5 hp dk 1 Perspektiv
15 hp dk 2 Bedömning pedagogisk utredning	15 hp dk 2 Bedömning och pedagogisk utredning	15 hp dk 2 Didaktiska villkor	15 hp dk 2 Didaktiska villkor	15 hp dk 2 Didaktiska
		7,5 hp dk 3 Bedömning av för	7,5 hp dk 3 Bedömning av för	7,5 hp dk 3 Bedömning

Vetenskapsteori och forskningsmetod, ämnesförjupning

7,5 hp dk 1: Vetenskapsteori och forskningsmetod 2
7,5 hp dk 2: Teori och praktik i specialpedagogisk förjupning
15 hp : Självständigt arbete

Specialpedagogiska institutionen